

stalte en større, fælles Udstilling af disse Prøver fra famtlige Skoler paa en Tid, hvor der ogsaa kunde møde Udsendinge til Kjøbenhavn, saa at der kunde foretages Sammenligninger, der paa forskjellig Maade kunde være frugtbare for Skolerne. Dette er saaledes hele Karakteren af Forholdet mellem den tekniske Skole i Kjøbenhavn og dem i Provindserne, og som sagt, den er bygget paa Frivillighed i fuldeste Maal. Jeg maa sige, at jeg tror, at man med fuld Føie kan betegne det som en sund og naturlig og meget tilfredsstillende Udvikling, som i denne Retning har fundet Sted hos os, og at man netop ved dette Forhold med den tekniske Skole som Centralpunkt for Udviklingen og de andre Skoler, stillede paa den Maade, som de ere stillede, vil have den bedste Garanti for en gavnlig Fremgang i hele Gaandværkerstandens Uddannelse her i Landet, baade den mere almindelige og ogsaa den specielle og faglige. Jeg er derfor sikker paa, at en saadan Virksomhed og en saadan Undervisning har Krav paa Støtte fra Statens Side, og jeg tvivler heller ikke paa, at den hos Rigsdagen altid vil finde en saadan, og jeg skal ikke slutte uden i Lighed med den ærede Ordfører at gjøre en Bemærkning, som jeg da retter til ham, nemlig den, at det har været mig meget tilfredsstillende, at han, skjøndt han, idetmindste endnu, deltager i det Mindretals Indstilling, som fraraader Bevillingen af de 5,000 Kr., dog har udtalt sig paa en saadan Maade, at det umiskjendelig bærer Præget af baade Velvillie for Sagen og en Anerkjendelse af denne Sags Betydning.

Lh. Nielsen: Det er angaaende Ændringsforslagene under Nr. 30 og 31 samt 34, at jeg agter at fremsføre nogle Bemærkninger. I Samlingens første Del fremkom der fra den Side i Udvalget, til hvilken jeg hører, et Forslag om, at man skulde yde større Laan til Husmand og de mindre Næringsdrivende i Kjøbstæderne; men Forslaget fandt ikke Bifald hverken fra Højres Side eller fra anden Side i Udvalget og navnlig ikke fra den Side, hvortil den ærede Ordfører hører. Forslaget blev tværtimod temmelig stærkt kritiseret, og jeg indrømmer — det har jeg ogsaa gjort før —, at det var en delvis berettiget Kritik. Det har været klart for mig allerede længe, at Husmændene er en Klasse i Befolkningen, der i Lærlighed, Sparommelighed og Arbeidsomhed staar høiere end de øvrige Samsundslag. Jeg tror ikke at sige for Meget, naar jeg netop siger dette, at Husmandsklassen i Arbeidsomhed og Sparommelighed staar høiere end de øvrige Samsundslag; men hvad den navnlig trænger til, er to Ting, Kapital og dernæst personlig Dygtighed. Ved det Forslag, som vi fremkom med, tilsigtede vi at skaffe det Første, og det er ogsaa det, man har tilfattet ved det andet Forslag, som er fremkommet her i Thinget. Den ærede Ordfører

mente, at mit Forslag var blevet maskeret, og han tilfødte, at det jo i det Hele ikke var noget Stort at fremkomme med Forslag, som bleve maskerede. Det skal jeg gjerne indrømme den ærede Ordfører. Det har ikke stor Betydning, hverken at fremkomme med en Tale eller et Forslag eller et Ændringsforslag, ja, selv ikke med den bedste Tale. Naar den ikke efterfølges af en Indstilling, har det ikke saa grumme Meget at sige. Smidertid skal jeg dog angaaende Maskereringen af mit Forslag sige, at det vel er utvivlsomt, at det fra anden Side i Salen mødte en meget indgaaende Kritik, dog ikke fra den Side, til hvilken den ærede Ordfører hører; men paa den Maade ere hans Forslag ofte bleve behandlet, og derfor han vil kalde det, at Forslaget bliver maskeret, saa for mig gjerne. Altsaa det Forslag, vi dengang indbragte, agte vi ikke at gjenoptage, fordi jeg hører til de Medlemmer, og som den ærede Ordfører veed, allerede i mange Aar har hørt til de Medlemmer, der nødig ville gjøre et Slag i Luften, som ikke har nogen Betydning, og jeg har derfor foretrukket at prøve at naae noget Praktisk. I Henhold da til Udtalelser, der ere fremkomne fra den ærede Minister angaaende Forslaget under Nr. 30 b. — derved som han nemlig til at berøre Spørgsmaalet om Kredittkasser — er det virkelig mit Haab, at man ved Samarbejde med den ærede Minister kan opnaa en Kredittkasse for Husmand, der, hvad Prioritetslaan angaar, vil kunne tilfredsstille billige Forlangender, og at det ikke vil ske fuldt ud paa den Maade, som jeg kunde ønske det, har Mindre at sige, naar overhovedet Maalet kan naas. Hvad de Forslag angaar, der ere stillede under Nr. 30 a., tillægger jeg dem noget mere Betydning end det ærede Medlem fra Leire (Holstein-Ledreborg) gjorde. Det er klart, at med 5,000 Kr. udretter man ikke Stort; men jeg vil ikke negte, at, om det end naturligvis ikke fyldestgjør Noget med Hensyn til det første Formaal, jeg har omtalt, nemlig at skaffe Husmændene Kapital — det kan Forslaget tilvise ikke gjøre —, saa kan det dog fremme det andet noget, i alt Fald til en Begyndelse, der saa senere kan udvikle sig videre, nemlig, at skabe en større personlig Dygtighed. Om det er den ærede Indenrigsministers Mening, at det er Skolelærere, som skulle drive Mønsterløbder, og at man derigjennem skulde naae det Formaal, som er tilfattet, veed jeg ikke; men det tror jeg i alt Fald ikke vil ske. Det er naturligvis meget godt, at en Skolelærer ligesom enhver Anden driver sin Løb paa en mønsterværdig Maade; men det er just ikke det, man har tænkt sig ved Forslaget under Nr. 30 b. Man har derimod tænkt, at der skulde oprettes en Mønster-skole, hvor der tillige drives en Løb paa en haademæssig Maade, saaledes som det f. Ex. finder Sted i Skolen i Thorup ved Randers. Der skal være udrettet meget Godt ved den,